MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR DR.
PHILIP MANDUCA

Seduta tat-23 ta' Marzu, 2006

Talba Numru. 888/2005

Paul [I.D. 303132(M)] u Dorothy [I.D. 162436(M)] konjugi Zarb

Vs

Emanuel u Carmen konjugi Ellul

It-Tribunal

Ra l-Avviz li fih l-atturi talbu l-hlas ta' disa' mija u hamsa u ghoxrin lira Maltin u hamsin centezmu (Lm925.50c) rapprezentanti l-awment ta' hamsin centezmu (50c) kuljum kera tal-hanut "Promenade Take Away" u dana skond l-iskrittura originali tal-kera.

Ra r-Risposta fejn il-konvenuti fl-ewwel lok qalu illi l-hanut jismu "Promenade Take Away" u mhux "Pembroke Take Away".

Fit-tieni lok l-istess konvenuti qalu illi t-talba attrici ghanda tigi michuda billi l-awment mitlub fuq il-kera tal-hanut m'huwiex dovut u dana skond l-iskrittura ta' lokazzjoni kif modifikata.

Ra d-dokumenti esebiti.

Ra illi b'digriet tas-6 ta' Gunju, 2005 kien hemm korrezzjoni fl-Avviz tat-talba fejn l-isem korrett tal-hanut huwa "Promenade Take Away" u ghalhekk l-ewwel eccezzjoni giet michuda.

Ra x-xhieda ta' Dorothy Zarb fejn tikkonferma li l-hanut in kwistjoni huwa mikri lill-konvenuti. Tghid ukoll illi darba marret fuq il-post u n-nies li kien hemm fil-hanut ma kienetx tafhom, ghalhekk marret tkellimhom. Il-persuna fil-post kien Adrian Attard.

Tikkonferma li l-ammont mitlub f'din il-kawza huwa ta' dak il-perjodu fejn indunaw illi kien hemm nies ohra minflok il-konvenuti li kienu qed jiggestixxu l-hanut.

Zarb tghid illi meta kellmet lill-konvenut, hu kien qallha li qatt ma hallasha l-hamsin centezmu (Lm0.50c) zieda li hemm fil-kuntratt. Il-konvenut qatt ma taha informazzjoni u ghalhekk fethet din il-kawza.

Ra x-xhieda ta' Paul Zarb fejn jikkonferma dak kollu li qalet Dorothy Zarb.

Ra l-Affidavit ta' John Buhagiar, Joseph Rizzo u ta' Anna Maria Rizzo.
John Buhagiar xehed li darba sema' lil Manwel u martu bil-qieghda fil-hanut u dan Manwel qallu "issa daqshekk ghax wellejtu" u dan b'referenza ghall-hanut. Wara din l-okkazjoni meta mar jixtri minn hemm ma kienx ra lil Manwel izda iehor. Joseph Rizzo kkonferma li meta mar jixtri mill-hanut sab persuni li qalu li kienu hadu l-post.

Anna Maria Rizzo kkonfermat li meta kienet tghaddi fejn il-hanut ma kienetx tara lil Emanuel Ellul jew martu izda persuna ohra.

Illi fil-15 ta’ Lulju, 2005 il-konvenuti pprezentaw eccezzjoni ulterjuri fejn qalu li dan it-Tribunal huwa nkompetenti *rationae materiae* sabiex jiehu konjizzjoni tat-talba minhabba li din necessarjament timplika decizjoni wkoll li kien hemm twellija jew sullokazzjoni tal-fond imsemmi mill-eccipjenti favur terzi liema decizjoni tezorbita’ mill-kompetenza ta’ dan it-Tribunal.

Il-konvenuti talbu wkoll l-isfilz tat-tlett Affidavits permezz ta’ Rikors datat il-15 ta’ Lulju, 2005.

Ra r-risposta ta’ l-atturi ghat-talba ghall-isfilz ta’ l-Affidavits.

Illi dan it-Tribunal mhux se jordna l-isfilz ta’ l-Affidavits ghaliex il-konvenuti setghu facilment talbu li jsir kontro-ezami tal-persuni koncernati; ghaliex dan it-Tribunal mhux marbut bl-osservanza ta’ formalita’ u ghaliex dawn huma dokumenti formanti parti minn atti processwali ohra u fil-proceduri odjerni gew esebiti bhala tali. Ghalhekk it-Tribunal jichad ir-Rikors ghall-isfilz ta’ l-Affidavits.
Ra n-Nota ta’ Osservazzjonijiet tal-konvenuti dwar l-eccezzjoni ulterjuri. Il-konvenuti jissottomettu li:

“Ghalkemm it-talba fl-Avviz tidher *prima facie* li tirrigwarda kreditu cert, likwidu u dovut dan m’hu veru xejn. Din it-talba necessarjament tippresupponi c-cessjoni jew is-sullokazzjoni tal-hanut in kwistjoni. Il-konvenuti dejjem ikkontestaw li cedew jew issullokaw favur terzi l-fond.”

Illi skond l-**Artikolu 3(5) tal-Kap. 380**:

“Kawzi li fihom jindahlu kwistjonijiet dwar proprjeta’ ta’ beni mmobbli, pizijiet jew jeddijiet ohra mghaqqdin ma’ l-immobbli huma eskluzi mill-kompetenza.”

Il-konvenuti jaghmlu referenza wkoll ghas-sentenza fil-kawza **Peter Muscat Vs Tasika Auto Limited - Appell**

Inferjuri Ghawdex deciza fis-16 ta' Settembru, 2004 fejn intqal:

"Ir-radikar tal-kompetenza, o meno, ma kienx f'dan il-kaz jiddipendi mill-eccezzjoni *ut sic* tas-socjeta' konvenuta appellanti, izda unikament mit-talba ta' l-attur kif formolata. Talba li, ghalkemm kienet mahsuba biex tirkupra somma determinati, u minnha nfisha fil-kompetenza tat-Tribunal, ma setghetx titqies izolata mill-obbligazzjonijiet reciproci tal-kuntratt intervenut. Ezami dan li per forza kien allura jinnecessita' li t-Tribunal jinvolvi ruhu fin-negozju fl-intier tieghu u dan igib li l-indagini kienet tezorbita' mill-isfera ta' kompetenza ta' l-istess Tribunal."

Fl-ahhar il-konvenuti jaghmlu referenza ghall-kawza **Grima Vs Spagnol et - Appell Inferjuri deciza fid-29 ta' Marzu, 1996 LXXX.ii.1163** fejn intqal:

"Materja ta' kompetenza hi ta' ordni pubbliku u l-ligijiet li jirregolawha jridu jigu strettament applikati. Ma tistax tigi deciza fuq bazi ta' ekwita' jew konvenjenza."

Illi l-atturi pprezentaw Nota fejn qalu li l-eccezzjoni ta' kompetenza trid tigi pprezentata *in limine litis* u ghalhekk dan it-Tribunal m'ghandux jiehu konjizzjoni ta' tali eccezzjoni.

L-atturi ghamlu referenza ghall-kawza **Emanuel Lawrence Vella Vs Bernardina D'Amato - Appell Civili Inferjuri deciza fit-28 t'Ottubru, 1994** fejn intqal li l-eccezzjonijiet dilatorji ghandhom kollha jinghataw fil-bidu tad-difiza u din l-eccezzjoni ta' l-inkompetenza *rationae materiae* hija naturalment dilatorja u ghandha ssegwi din ir-regola:

"L-eccezzione, per d'incompetenza relativa nelle cause ordinarie dev'essere prima della contestazione della lita per non farsi presumere prorogata la giurisdizzione del giudice."

Illi dan it-Tribunal jinnota li l-**Artikolu 774 tal-Kap. 12** jipprovdi li:
“The court shall, of its own motion, declare that it has no jurisdiction…where by reason of the subject-matter of the claim or of the value of the thing in issue, the action is not within the jurisdiction of the court.”

L-atturi jghidu li f’kull kaz diga’ hemm decizjoni tal-Qorti li kien hemm cessjoni u ghalhekk dan it-Tribunal m’ghandux jidhol fil-mertu ta’ jekk kienx hemm cessjoni jew le.

L-atturi jghidu wkoll li l-vertenza assolutament ma tittratta l-ebda kwistjonijiet ta’ jeddijiet li jikkoncernaw proprjeta’ mmobbli. L-atturi jghidu li abbazi tal-kuntratt vigenti bejn il-kontendenti li assolutament mhux qieghed jigi kkontestat jew attakkat – it-Tribunal qieghed jigi mitlub sabiex jikkundanna lill-konvenuti jhallsu l-awment ta’ kera skond il-klawsola tal-kuntratt.

Fil-kawza **Caruana Vs Connell et – Appell Inferjuri deciza fil-25 ta’ Frar, 2004** gie ddikjarat:

“Fl-ewwel lok il-Qorti ma tarax kif l-appellati jistghu jsostnu s-sottomissjoni generika illi ghax imsejjah biex jinterpreta kuntratt ta’ fehim, allura t-Tribunal m’ghandux kompetenza. Din il-limitazzjoni m’hi bl-ebda mod ibbazata fil-ligi.”

It-Tribunal jinnota li fir-Risposta originali l-konvenuti ma qalux li ma kienx hemm cessjoni jew sullokazzjoni izda qalu li l-ammont m’huwiex dovut skond l-iskrittura ta’ lokazzjoni kif modifikata.

Illi dan it-Tribunal ma jaqbilx li din hija kwistjoni dwar proprjeta’ ta’ beni mmobbli, pizijiet jew jeddijiet ohra mghaqqdin ma’ l-immobbli.

Illi f’kull kawza dwar ammont ta’ flus dan it-Tribunal bil-fors irid jaghmel studju dwar jekk il-flus humiex dovuti jew le. Illi hawn it-Tribunal mhux se jiddeciedi dwar titolu fuq immobbli izda jekk l-ammont huwa dovut skond il-fatti u l-kuntratti. Illi biex jasal ghad-decizjoni dwar kull talba

ghall-hlas, it-Tribunal ghandu jkollu possibbilta' li jimmotiva d-decizjoni tieghu bl-aktar mod ampju – dejjem fit-termini imposti fuqu mil-ligi.

F'din il-kawza m'hemmx talba ghal zgumbrament abbazi ta' l-allegazzjoni li kien sar sullokazzjoni jew twellija izda talba biex il-konvenuti jhallsu ammont skond il-ftehim. Illi dan it-Tribunal ghandu d-dover jara jekk l-ammont huwa dovut skond il-ftehim.

Ghaldaqstant jichad l-eccezzjoni ulterjuri tal-konvenuti. L-ispejjez bla taxxa.

< Sentenza In Parte >

-------------------------------TMIEM-------------------------------